

Sidste søndag efter helligtrekonger d. 2. februar 2020

Salmer:

15: Op al den ting

476: Kornet, som dør i jorden

277: Herre, når din time kommer

557: Her vil ties, her vil bies

Prædikentekst: Johannesevangeliet 12,23-33

Jesus svarede disciplene: »Timen er kommet, da Menneskesønnen skal herliggøres. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold. Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv. Den, der tjener mig, skal følge mig, og hvor jeg er, dér skal også min tjener være. Den, der tjener mig, ham skal Faderen ære. Nu er min sjæl i oprør, og hvad skal jeg sige? Fader, frels mig fra denne time? Nej, det er derfor, jeg er nået til denne time. Fader, herliggør dit navn!« Da lød der en røst fra himlen: »Jeg har herliggjort det, og jeg vil atter herliggøre det.« Folkeskaren, som stod der og hørte det, sagde, at det var torden. Andre sagde: »En engel talte til ham.« Jesus sagde til dem: »Den røst lød ikke for min skyld, men for jeres skyld. Nu fældes der dom over denne verden, nu skal denne verdens fyrste jages ud. Og når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil jeg drage alle til mig.« Det sagde han og betegnede dermed, hvordan han skulle dø.

Kort inden den tekst, vi lige har hørt, er Jesus taget op til Jerusalem til den jødiske påskefest. Mange mennesker har hyldet ham med palmegrene og store ord. Der er voldsomme forventninger i luften. Nogle grækere var også i Jerusalem i anledning af påsken. De har hørt om Jesus og vil gerne se ham. Ham, som er blevet hyldet og tiljuble. Ham, som måske har kurs mod en kongetrone eller noget stort. De vil gerne se ham, inden han bliver stor. Så kan de bagefter fortælle deres børn, at de mødte ham Jesus, inden han brød helt igennem. Så grækerne går til Jesu disciple og beder om at møde ham. Disciplene har nok sagt til grækerne, at selvfølgelig vil Jesus se dem. Han tager imod alle mennesker. Syge og raske. Rige og fattige. Jøder og grækere.

Men Jesus virker lidt afvisende og ikke voldsomt interesseret i mødet. Han siger: Timen er kommet, da Menneskesønnen skal herliggøres. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold. Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv.

Disciplene må have måbet. Grækerne må have lignet store spørgsmålstegn. Hvad snakker han om? Hvorfor begynder han nu at snakke om korn og død? Og hvis han virkelig skal herliggøres, hvorfor taler han så om død? Det er da ikke herligt. Det er grumt og grimt. Døden er det, vi hader. Kan man virkelig blive herliggjort ved at dø? Kan man give liv ved at dø? Kan man få liv ved ikke at holde fast i det, men ved at hade det, ikke sætte det for højt? Går vejen til herliggørelse, til at blive stor og skinnede og smuk, opad eller nedad? Jesus var på vej opad mod en kongetrone, men siger nu, at han skal miste sit liv, dø, men samtidig siger han også lidt senere, at han skal ophøjedes og drage folk til sig. Og Jesus, du er kun godt 30 år gammel. Du har da meget mere liv i dig. Det er for tidligt, du taler om at dø.

Min kone og jeg har i vores tid sammen allerede kørt to gamle biler til autoophug. En 21 år gammel Volvo 945 og en 20 år gammel Peugeot 406. De var begyndt at have lidt for mange særheder. De var slidte. De havde gjort det godt og havde givet deres liv for at skiftende familier kunne blive kørt fra det ene sted til det andet. Ja, de havde endda begge været med til at flytte alle mine sager et par gange. De var virkelig klar til en stille død på bilkirkegården. Jeg delte et billede af den gamle døende Volvo på internettet og fik en voldsom reaktion tilbage fra en af mine bekendte. ”Ej, man kan da ikke sende en 21 år gammel Volvo til autoophug. Den skal fikses. Den skal leve videre. Den er stadig fuld af liv. Der er stadig herlighed i den. Det er jo en Volvo!”

Men da var det for sent. Den var afleveret, og den dag i dag fortryder vi kun beslutningen en gang imellem. ☺ Måske kunne den have levet længere. Men vi besluttede, at det var tid. Vi havde ikke tid eller evner til at gøre den til en skinnende og herlig veteranbil. Den skulle nu give sit liv for at andre biler kunne få reservedele af den, så at de kunne leve længere. Måske kunne den give lidt ekstra liv til nogle andre gamle Volvo'er.

Måske har I på samme måde prøvet at grave kartofler op og så finde den gamle moderkartoffel, som blev lagt i jorden i foråret. Eller en sensommerdag finde det lille korn, som blev lagt i jorden i

efteråret eller foråret. De er helt slidte. De er brugte. De har givet deres liv for at give liv til en kartoffelplante med 8-10 kartofler eller til en kornplante med måske 30-50 korn. Vi kan da godt tænke, at det er synd for kartofflen eller kornet, at de skal lægges derned i den mørke sorte jord. Begraves. Dø. Måske næsten glemmes. Men de giver deres liv, for at der kan komme flere liv. For at mange kan blive mætte. For at mange kan lære netop det, som Jesus taler om. At indimellem er der noget, som må dø, for at der kan komme liv til noget andet.

Det gælder også i vores personlige indre liv. Der er nogle gange ting i os, som må dø, for at vi kan vokse som mennesker, for at vi kan leve livet mere fuldt ud, for at vi kan blive til liv for andre mennesker. Det kunne der nævnes mange eksempler på. Jeg vil nævne to:

Det første er stolthed. Stolthed er en glæde eller en tilfredshed over at noget er gået godt eller over noget, man har eller kan. Der findes helt sikkert sund stolthed. Det er selvfølgelig okay at være glad og tilfreds efter en god dags arbejde. Når noget lykkes. Når vi hjalp andre. Alt for ofte bliver det dog til en usund stolthed. Vi bliver lidt for optagede af det, vi lykkes med. Vi bliver lidt for glade for alt det, vi kan. Vi bliver lidt for afhængige af, at andre roser os, lægger mærke til det, vi gør, anerkender vores indsats.

Stoltheden kan også føre til, at vi har svært ved at tage imod andres hjælp. Vi vil gerne kunne klare os selv. Det har vi lært hjemmefra, at vi skal. Eller når andre retter os og prøver kærligt at forme os, fortælle os, hvordan vi kan ændre os, så vi spreder mere glæde og liv til vores omgivelser. Det kan være svært at lytte til og svært at acceptere. Hvorfor skal et andet menneske nu blande sig i vores liv?

Stoltheden kan også føre til, at vi ikke har lyst til at hjælpe andre med at købe ind, med at lytte til deres problemer, med at bære over med dem, når de igen siger noget træls til os. Vi tænker, hvorfor er det hele tiden mig, det skal gå ud over? Nu må det altså stoppe!

Indimellem må stoltheden bekæmpes. Den må blive mindre, ja, dø. Ellers bliver vi uudholdelige at være sammen med. Ellers spreder vi alt andet end glæde og liv til vores omgivelser.

Stolthedens modsætning er måske selvmedlidenheden. I hvert fald er selvmedlidenheden det andet eksempel, jeg vil nævne. Medlidenhed er en følelse af smerte, sorg eller bekymring over andres lidelse. Selvmedlidenhed er derfor en følelse af smerte, sorg eller bekymring over vores egen

lidelse. Igen, det er okay at have selvmedlidenhed. Hvis vi lider, så er det kun naturligt at være trist over det eller bekymret for det. Vores lidelse skal ikke bare fortrænges, vi skal tage os af den, lade den fylde det i os, som den vil. Men selvmedlidenheden kan til tider vokse sig alt for stor. Vi bruger udtrykket, at man kan synke hen i selvmedlidenhed. Vi kan blive helt dækket og omgivet af vores selvmedlidenhed, så at vi slet ikke kan se andet end vores smerte, vores sorg, vores bekymring. Vi bliver blinde for farverne, for glæden, for livet omkring os. Ser kun os selv, føler kun med os selv. Tænker kun på os selv.

Selvmedlidenheden kan føre til melankoli eller tristhed. Jeg opdagede på et tidspunkt, at jeg næsten kun havde melankolsk musik. Musik, som var i musikskalaen mol og derfor trist og melankolsk. I modsætning til musik i dur, som er glad og opløftende musik. Jeg har derfor gjort noget for at få mere glad musik i min samling. For det er så let at sætte noget trist og melankolsk musik på og blive i sin melankoli. Blive i sin selvmedlidenhed over, at livet da også er lidt hårdt, og at jeg da også har det lidt svært.

Indimellem må selvmedlidenheden blæses væk af et andet menneskes smittende latter. Af et stykke glad musik. Indimellem må den usunde selvmedlidenhed dø, for den gør os alt for optagede af os selv og vores problemer, og gør os blinde for andre mennesker.

Stolthed og selvmedlidenhed kan komme til at fylde os så meget, at de tager magten fra os. Bliver alt det, vi tænker om os selv. Gør os optagede af os selv, så vi ikke ser andre. Derfor må de indimellem dø. Derfor må de begraves. Ellers kan vi ikke skabe liv og glæde hos andre.

Pudsigt nok kan stolthed og selvmedlidenhed have samme årsag. Vi kan have et hul indeni, en uro derinde. En manglende selvkærlighed, et manglende selvværd, som vi skal have fyldt ud. Så vi puster os op for at dække over det i stolthed. Eller vi punkterer os selv helt for at vi selv og alle kan se, hvor hårdt vi har det.

Jesu ord om hvedekornet minder os om, at der indimellem er noget i os, som må dø, for at vi kan blive til liv og glæde for andre. For eksempel må vores stolthed og selvmedlidenhed indimellem dø, som vi lige har hørt. Men Jesu ord om hvedekornet giver os også løsningen på det problem, som gør, at vi puster os op i stolthed eller punkterer os selv i selvmedlidenhed.

Der er en, som elsker os så højt, at han gav sit liv for os. Der er en, som lod sig hæve op på et kors, så alle kunne se ham. Det var både grimt og frygteligt at se på og samtidig var det på en måde fantastisk og herligt at se på. For han gav sit liv for sine venner, større kærlighed findes ikke. Han gav sit liv for os, større kærlighedskilde findes ikke. Han bar vores synd helt derop. Han bar vores usunde stolthed helt derop på korset. Han bar vores overdrevne selvmedlidenhed. Den kærlighed, som viser sig i Guds søns død for os, den kærlighed kan og vil fylde vores urolige og tomme indre. Den kærlighed kan blive det fundament i vores liv, som gør, at vi ikke har brug for at puste os op i stolthed. Jesu død for os kan blive den klippe under os, som gør, at vi ikke behøver synke ned i selvmedlidenhed. Han kan holde os oppe. Han holder os i live, så vi kan blive til liv og glæde for andre.

Jesus døde. Han blev begravet. Han gik under. Hans krop var slidt og forpint, tortureret og blodig. Men hans død blev til liv. Han opstod, Gud oprejste ham fra de døde. For at vise at hvedekornet ikke kun dør, men også bliver til liv for mange. For når vi dør i håb til ham, i tro på ham, så kan vi følge hvedekornets rejse, så kan vi følge ham. Så kan vores død blive til liv. Evtigt liv. Så kan vores udslidte og trætte legemer blive genskabte og genoprettede til herlighed, til et smukt og skinnende legeme i det evige liv hos Gud.

Som vi skal synge det om lidt:

Og når Kristi dag er inde,

kalder du os ud af døden.

Mørket findes ikke længer!

Evig skal din godhed råde!

Vi skal se dig, som du er!